

TERMOMETROA

KATALUNIA

Bide katalana independentziantz

2012ko irailaren 11ko manifestazio arrakastatsuen ondoren, aurten *Via Catalan*ak herrialdea aldenik alde gurutzatuko du; 400 kilometroko giza kate erraldoia izango da. Zenbait sektoretatik leloa malgutzeko eskatu diote Kataluniako Biltzar Nazionalari; honek adierazi du mobilizazioa anitza dela, baina bertan parte hartzen duen oro “independentistatzat zenbatua” izango dela. 2014ko data hurreratu ahala, anbiguitasunerako gero eta tarte gutxiago ari zaie geratzen alderdi politikoei.

| URKO APAOLAZA AVILA |

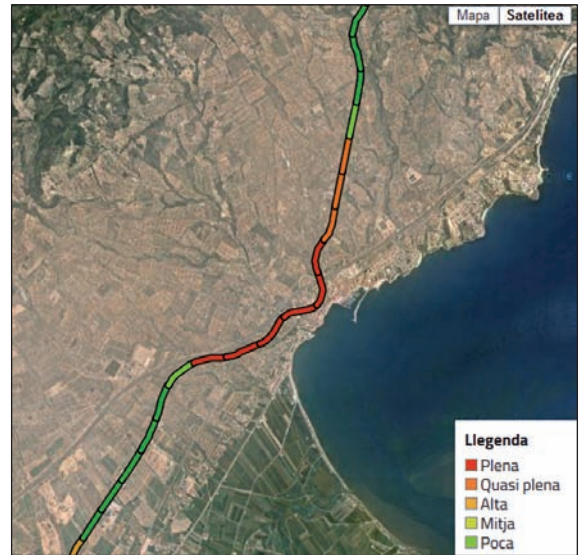

Azken hilabeteotan kandlekin osatutako *estelada* argiztatuak osatu dituzte ehunka herritan. Irudian, Bartzelonako Familia Santuaren tenplu aurrean egindakoa.

DIADAREN EGUNERAKO ekitaldi ikusgarria antolatu dute Kataluniako Biltzar Nazionalak (ANC) eta Òmnium Cultural elkarteak. Ebrotik Pirinioetara luzatuko den giza kate handia egingo dute milaka lagunek,

Kataluniako Principat-eko 86 herri eta hiri lotuz. Jadanik 350.000 lagun daude inskribatuta bertan parte hartzeko eta katearen zati ia guztiak beteta daude. “Bide Katalana” deiturikoak 1989an Letonian, Estonian

eta Lituanian egindako “Bide Baltikoa” du inspirazio iturri. Orduko hartan ia bi milioi lagun arteen hiru herrialdeak lotu zituzten SESBtik banantzea eskatzeko; hortik gutxira erori zen Berlingo harresia.

Giza katean parte hartu nahi duenak via.assemblea.cat webgunean izena eman dezake, jadanik 350.000 lagun dira. Ezkerreko irudiko mapan zati bakoitzaren egoera agertzen da, Ebroko eremua da oraindik bete gabe dagoena (eskuineko irudian). Kateak *Via Augusta* zaharraren bidearekin bat egiten du, Le Perthus eta Alcanar lotuz. Iparraldeko Katalunian eta Valentzian ez du jarraipen ofizialik izango, ANCKren independentzia helburua Principateko lau lurraldeetara mugatzen baita. Antolatzaileek duela hiru mendeko gudua gogora ekartzten duen hasiera ordu sinbolikoa aukeratu dute: arratsaldeko 17:14.

ANCK Kataluniaren independentzia lortzea du helburu 2011n sortu zenetik, eta giza katea egiteko leloak bat egiten du helburu horrekin: *Via catalana cap a la independència* (bide katalana independentziarantz). Aitzitik, leloa dela-eta eztabaida piztu da, PSC eta Unió alderdietako hainbat politikarik nahiago bailukete autodeterminazio eskubi-deiari erreferentzia egingo likeen lelo lausoago bat.

Carmen Forcadell ANCKo lehendakariaren esanetan gaudituta dagoen eztabaida antzua da hori. Iazko Diadan erakunde horrek 1,5 milioi lagun bildu zituen martxa erraldoia antolatu zuen Bartzelonako kaleetan; Europan izan den manifestazio handienetako bat izan zen eta berezko estatu bat izateko katalanen eskaera mundu osora zabaldu zen. Manifestazio hark lortu zuen subiranotasunaren gaia alderdi politikoen agendara ekartzea. Artur Mas presidentek hauteskundeak aurreratu zituen eta erabakitzeko eskubidearen aldekoek erraz irabazi zuten. CIU eta ERCK autodeterminazio erreferenduma 2014an egitea adostu zuten.

Aurtengo ekitaldiarekin, antolatzaileek harago joan nahi dute, erreferenduma itzulezina izatea nahi dute, independentzia lortzeko azken pauso moduan. ANCK bere

azken biltzar nagusian deliberatu zuen erreferendumak 2014ko maiatzaren 31rako eginga egon behar duela, eta zentzu horretan, Forcadellek Masi eskatu dio Diadaren biharamunean kontsultarako data eta galdera finkatu ditzala.

Autodeterminazioa, independentzia eta murrizketak

Denborak aurrera egin ahala anbigotasunerako tartea estutuz doa, eta giza katearen leloak sortutako ika-mikak zenbaiten urduritasuna agerian utzi baino ez du egin. Ikusi beharko da Unióko politikari kontserbadoreenek bat egiten ote duten –Duran i Lleida azken unean azaldu zen iazko manifestaziora– eta

Aurtengo ekitaldiarekin ANCK 2014ko erreferenduma itzulezina izatea nahi du; independentzia lortzeko azken pausoa litzateke

PSCko katalanistek nola erantzuten duten. Sozialisten zuzendaritzaren jarrera giza katearen kontrakoa da, baina azken hilabeteetan ehunka militantek alderdia utzi dute ildo ofizialarekin kritiko direlako.

Bestalde, independentzia ezbaierik gabe defendatzen duen CUP erakunde politikoan iritzi ugari daude, lurraldetasunaren aferak –ANCK Principateko lau lurraldeen independentzia du helburu, gainerrako herrialde katalanak aparte utzirik– eta borroka soziala alboratuta geratzeko arriskuak sorturikoak. Testuinguru horretan, CUPEk Bide Katalanean parte hartzeko deia egin duen arren, ezkerreko mugimenduek deiturik giza kate paralelotan ere ezkertiar independentistak izango dira; besteak beste La Caixa-ko eraikina eta Gironako Josep Trueta ospitalea inguratuko dituzte.

Katalanek murrizketa gogorrek jasan dituzte azken urteetan, bai osasungintzan eta baita zerbitzu sozialetan ere; berriki plazaratu den ikerketa baten arabera Katalunian 50.000 haurrek ez dute behar adina jaten. Bestalde, CIUren Gobernuak aurrekontuak luzatuko ditu ERCren laguntzarekin, Espainiako Gobernuak ezarritako defizit muga (%1,58) baxuegia delako;

ondorioz, Generalitatak 2.500 milioi euroko murrizketak egingo ditu aurten. Iazko hauteskundeon ondoren ERCK hautatu behar izan zuen: CIUren murrizketak babestu ala independentziarako bide-orria

Bide Baltikoa, 1989

1989ko abuztuaren 23an, ehunka mila lagun Letonia, Lituania eta Estoniako errepi-de eta kaleetara irten ziren aldarrikapen sendo batekin: elkartasunean estatu independenteak izatea. Egun horretan 50 urte bete ziren sobietarrek naziekin akordioa sinatu zutela elkarren kontra ez egiteko; ondorioz SESBek Baltikoko hiru herrialdeak anexionatzeko atea irekita geratu ziren, hortik urtebetera gertatu zen hori, 1940an, Bigarren Mundu Gerra hasi eta berehala.

50 urte geroago egoera oso bestelakoa zen. Perestroikaren ostean, Sobietar Batasuna desegiten ari zen zantzu garbiak zeuden eta herritarren protestak gero eta agerikoagoak ziren. Testuinguru horretan, Baltikoko herrialdeetako jendeek urteurren hura baliatu zuten ekimen ikusgarri bat burutzeko: errepublika horietako hiru hiriburuak (Tallin, Riga eta Vilnius) lotuko zituen giza kate erraldoia antolatu zuten, 600 kilometro baino gehiagokoa.

2013an katalanek egin moduan, Bide Baltikoan hutsunerik ez egoteko, katea zati ugaritan banatu zuten, autobusak antolatu zituzten leku urrunenetara, irratiz ere koordinatu zuten ekimena... Arratsaldeko

LRS

LRS

Letonia, Estonia eta Lituaniako hiru hiriburuak elkartu zituen Bide Baltikoak, 600 kilometroko giza kateak.

16:00etan elkarri eskuak eman eta inoiz egin den giza kate handiena osatu zuten 15 minutuz. Zenbait kalkuluren arabera 1,5 eta 2 milioi lagun artean bildu ziren giza katean. Hilabete batzuk geroago Berlingo harresia erori zen eta hortik gutxira Baltikoko errepublikek euren independentzia aldarrikatu zuten.

Egun, Lituaniar, Estoniar eta Letoniar harrotasun osoz gogoratzen dute 1989ko ekimen hura, hainbat orotarri jaso dituzte horretarako eta gertaera mugarriztat hartu izan da euren historian.

arriskuan jarri. Lehenengoaren alde egin zuen, olatu independentista ez galtzeko, eta badirudi ez zaiola apustua gaizki aterako, hainbat inkesten arabera eserlekuak bikoiztu eta lehenengo indar bilakatuko litzateke Legebiltzarrean.

Artur Masen alderdia, Convergència Democràtica de Catalunya, bete betean ari da ekitaldiaren beroketa lanetan, baina presidentek ez du giza katean parte hartuko. Dena den, ANCren ordezkari-tza bati harrera egingo dio eta Generalitateko Batzorde Betearazleak kontseilari eta karguei baimena eman die pertsonalki giza katean parte hartzeko, "positiboki" baloratu baitu ekimena. Badirudi, iazko manifestazioa eta gero, politikariak ohartu direla Katalunian barne motor bat martxan jarri dela, gizar-te zibilak osatzen duela makineria, eta alferrik saiatuko direla GPSko

koordinadak aldatzen edo abiadura moteltzen. Generalitateko azken barometroak dio kataluniarren %55ak independentziaren alde bozkatuko lukeela balizko erreferendum batean, bi urtean 15 puntu igo da portzentaje hori.

Artur Masek ekitaldia aprobetxatuko du orain arteko bideari segi eta Katalunia nazioa dela aldarrikatzeko. Baina hortik harago zer?

Motorrak berotzen

ANCK 30.000 bazkide inguru ditu, Kataluniako gizarteko eragile eta jendartearentzat erreferentzia diren pertsona ugari eman diote babes. Erakundeak eskualdeka eta sektore-

ka du antolatuta bere egitura eta herriz herri lan itzela egin du karpaina bakoitzean. ANCKo kide ugari CDCko eta ERCko koadroak dira, baina eremu politikotik haragoko jende asko ere biltzen du eta hori da bere indargune nagusia.

Bide Katalana jendez oso-osorik betetzeko, giza katea zatika banatu dute antolatzailak. Eskualdeko eta herri bakoitzeko taldeak dira euren zatia dinamizatzeaz arduratzen direnak. Giza katearen %80 baino gehiago jadanik osatua dago, Ebro inguruko eta La Jonquerako lur basak dira oraindik guztiz ziur ez daudenak. ANCK herritarrei dei egin die zati horietan ere izena emateko.

Trailaren 11 gero eta hurbilago den neurrian, mobilizazioa deitze-ko ekitaldiak ugaritzen ari dira.

ASSEMBLEA.CAT

SANTCUGAT.ASSEMBLEA.CAT

Goiko irudian, Poloniako Szczecin hirian egindako giza katea eta behean Sant Cugat herrikoa. Irailaren 11ko zitaren aurretik beste hainbat mobilizazio burutu dituzte; Euskal Herrian ere asteburu honetan egitekoak dira halako batzuk.

alokatu dituzte mobilizazioa osotasunean grabatzeko.

Artur Masek ekitaldia aprobeztatu du orain arteko bideari segi eta Katalunia nazio bat dela aldarrikatzeko. Baina hortik harago zer? 2013ko urtarrilean Kataluniako Parlamentuak subiranotasun adierazpena onartu zuen, Espainiako auzitegiek gerarazia. Bestalde, Generalitatea neurri ugari hartzen ari da herrialdea “estatu egiturez hornitzeko”. Hala, ogasun katalana sortu du, ordezkari ugari ireki ditu nazioartean, Gabonetako loteria martxan jarri du, eta autodeterminazio erreferendumaren ostean sortuko liratekeen eszenatoki ezberdinak aztertzeke batzordea ere eratu du.

Uztailean Masek gutuna bidali zion Mariano Rajoy Espainiako presidenteari, 2014ko kontsulta adosteko eskatuz; uda amaieran erantzungo ziola adierazi zion Rajoyk telefonoz. Kataluniako Gobernuak zain dago, beraz, ea Espainiaren erantzuna zein izango den, eta horren araberako emanango ditu hurrengo pausoak.

Erreferendumaren aurrean Espainiak zer egingo ote duen hipotesi ugari zabaldu da: autogobernua bertan behera uztea da aukeretakoa bat, muturreko unionista eta militar zenbaitek armen bidezko esku hartzea iradoki dute, eta bada egoera Balkanekin parekatu duenik. Héctor Lopez Bofill idazle eta irakasleak *Pensar el pitjor* (okerrena pentsatu) artikulua idatzi du *El Punt Avui*-n,

eta bere esanetan Aznarrek 2005ean “Espainiaren balkaniazioa” iragarri zuenean, ez zituen hitz hutsalak esan: “Herriarren borondatearen eta erregimen inposatzailearen arteko kontraesanak, indarkeria erabiltzera eramango du Espainia, historian hainbatetan

Giza kateak egin dituzte munduko hainbat txokotan: Tokion, Edimburgon, Sao Paulon, Los Angelesen... Guztira 90 hiritan antolatu dituzte halakoak. Euskal Herrian, Independentistak sareak ere giza kateak antolatu ditu hiriburuetan, hilaren 7an, eta Bilbon irailaren 11ko arratsean bertoko komunitate katalana beste giza kate bat egiteko da, sare sozialetan zabaldu dutenez. Twitterren #viacatalana eta #femvia (egin dezagun bidea) hashtag-en bidez erabiltzaileak etengabe ari dira informazioa eskaintzen eta iritzia ematen. Bestalde, irailaren 8an Kataluniako 400 mendi gailurretan *estelada* jasotzeko ekimena ere abiarazi dute.

Eta gero zer?

Inork ez du zalantzan jartzen Bide Katalanak arrakasta izango duela eta iazko Diadako manifestazioarekin gertatu moduan, Kataluniako inde-

Antolatzaileek 20 abioneta alokatu dituzte giza katearen irudiak bere osotasunean grabatu ahal izateko

pendentismoaren indar erakustaldi paregabea izango dela. Mundu osotik joandako komunikabideek jasoko dituzte giza katearen irudiak eta berriak; antolatzaileek 20 abioneta

gertatu diren hilketak errepikatzeke arriskuak Kataluniako erdi-mailako klaseak kikilduko dituelakoan”. ■

